

tom nezáleží, zda-li je trvalou, či zda probíhá periodicky. Nepadá zde na váhu, ani že byla žalovaná také z té příčiny dána v roce 1924 do ústavu, poněvadž nebylo lze ji doma ošetřovati, ani že soudní znalec lékař Dr. M. potvrdil, že v době, kdy podával svůj posudek, byla při jasném vědomí a že dle jeho úsudku mohla tehdá ještě své záležitosti sama spravovati. Jest proto nepochybně, že důvod rozluky dle §u 13 písm. g) zákona čís. 320/1919 sb. z. a n. jest objektivně opodstatněn. Pokud jde o otázku, zda žalobce může s úspěchem dovolávati se tohoto důvodu rozluky, když před uzavřením manželství již věděl, že žalovaná trpí padoucí nemocí, jest dovolací soud jiného názoru než nižší soudy. Žalobce dozvěděl se před sňatkem se žalovanou, jak vyplývá z výpovědi svědkyně Klementíny K-ové od této, že křečovitě záchvaty, kterými trpí její dcera — žalovaná — dostávají se u ní jen zřídka, tak asi jednou za čtvrt roku, načež odvětil jí (svědkyni) »že, když jen to není častěji, musí se to tak už vzít«, načež, za několik měsíců se oženil se žalovanou. Kdyby se stav žalované nebyl zhoršil, byla by žaloba na rozlukou nejen z důvodu písm. g), ale také z jiného důvodu §u 13 cit. zák. (písm. h) vyloučena, a jen v tom případě by žalobce pozbyl práva (§ 96 obč. zák.) žádati, by manželství bylo prohlášeno za rozloučené; naproti tomu nelze mu tohoto práva upírati, když stav žalované se od roku 1917 tak podstatně zhoršil, jak bylo shora uvedeno, při čemž jest zde naprosto lhostejno, zda u žalované se jedná o padoucí nemoc získanou či zděděnou. Žalobce musil ovšem počítati s chorobným stavem žalované mu oznámeným a musil také nésti jeho důsledky. Ale z toho nelze nikterak usuzovati, že vzal na sebe i důsledky zhoršení — a to velmi podstatného zhoršení — choroby její, jež teprve během manželství se vyvinula, a o němž uzavíraje manželství nevěděl. Dle toho nelze ani po subjektivní stránce mluvit o zavinění žalobcově. Poněvadž podmínky §u 13 písm. g) zák. rozl. jsou dány — předpis § 44 obč. zák. zde nerozhoduje — bylo odůvodněnému dovolání žalobcovu vyhověno a rozhodnuto, jak jest shora uvedeno, při čemž se podotýká, že důvod rozlukový, pro který bylo manželství prohlášeno za rozloučené, nebyl hledíc k §u 11 nařízení ministerstva spravedlnosti ze dne 9 prosince 1897 čís. 283 ř. zák. (viz i § 18 dvorsk. dekretu ze dne 23. srpna 1819 čís. 1595 sb. z. s.) pojat do výroku rozsudkového.

Čís. 5944.

Byl-li nemanželský otec již uznán právoplatným rozsudkem za otce dítěte, lze se výživného domáhati jen v řízení nesporném. Lhostejno, že v žalobě o placení výživného bylo se znovu domáháno uznání otcovství.

(Rozh. ze dne 14. dubna 1926, Rv I 164/26.)

Žalovaný byl právoplatným rozsudkem uznán nemanželským otcem žalujícího dítěte. V žalobě, o níž tu jde, domáhalo se dítě na žalovaném uznání nemanželského otcovství a placení výživného. Procesní soud první stolice přiznal dítěti pouze část zažalovaného výživného. Odvolací soud k odvolání žalobcovu napadený rozsudek potvrdil.

Nejvyšší soud zrušil napadený rozsudek i s předchozím řízením, pokud v něm bylo rozhodnuto o výživném.

D ů v o d y:

Podle §u 16 první dílčí novely k obč. zák. má poručenský soud dbáti, aby otcovství k nemanželskému dítěti bylo zjištěno, buď uznáním otce dítěte, nebo soudním rozsudkem. Stalo-li se uznání otcovství buď výslovným uznáním otce dítěte, nebo byl-li otec uznán rozsudkem za otce dítěte, jako v tomto případě, a jde-li jen o úpravu výživného, nebo o změnu ve výši výživného, jest je stanoviti v nesporném řízení (viz rozh. nejvyššího soudu sb. čís. 1224 a 2101). Nesejde na tom, že žaloba, o které řízení bylo zavedeno, v tomto případě domáhá se také uznání otcovství; neboť žalobce připouští již v ní, že o otcovství bylo již rozhodnuto právoplatným rozsudkem ze dne 30. srpna 1923, že tedy jde v tomto směru o věc, již rozsouzenou. Ostatně tato část žalobního návrhu byla v rozsudečných výrocích nižších soudů opomenuta mlčením a toto opomenutí, opravnými prostředky nezasažené, nepřichází v dovolacím řízení v úvahu. Kdyby měl opačný názor — totiž, že věc dlužno vyříditi pořadem práva — považován býti za správný, byla by dokořán otevřena cesta obcházení předpisů o přípustnosti řízení sporného a nesporného vsunutím věty, vztahující se na rozsouzenou věc a pak by mohl v každém případě žalobce podle své libovůle voliti formu řízení.

Čís. 5945.

O nároku místní dráhy proti eráru na úplatu za přepravní služby pro poštovní správu jest rozhodovati pořadem práva, vzdala-li se poštovní správa nároku na bezplatnost těchto služeb a zavázala-li se za ně platiti přiměřenou odměnu, vyhradivši její stanovení vzájemné dohodě.

(Rozh. ze dne 20. dubna 1926, R I 282/26).

Žalující dráha Liberec—Jablonec—Tannvald domáhala se na Československém eráru úplaty za přepravní služby pro poštovní správu. K námitce nepřipustnosti pořadu práva soud první stolice žalobu odmítl. Rekursní soud zamítl námitku nepřipustnosti pořadu práva. D ů v o d y: Především jde o to, jaké právní povahy je nárok žalobou uplatňovaný, zda veřejnoprávní, či soukromoprávní. Soud rekursní je toho názoru, že nárok ten je povahy soukromoprávní, neboť žalobkyně odvozuje nárok ten z koncesních podmínek ze dne 25. července 1886, jichž odstavec 2 dle nesporného přednesu stran zní: »Koncesionář je povinen dopravovati poštu a poštovní zaměstnance veškerými osobními a smíšenými vlaky podle jízdního řádu; za tyto úkony, jakož i za ostatní úkony k účelu poštovní správy provedené může koncesionář žádati přiměřenou úplatu, již jest stanoviti cestou dohody«. Je také nesporno, že